

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IX. Utitur hâc potestate Episcopus non Sacerdos, legitimè electus &
confirmatus, in cuius Diœcesi aliquando Tridentinum fuit receptum,
quàmvis in aliquibus jam illi sit derogatum. Eâ absolvit ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

Pontifices clariùs mentem suam expresse-
rint; argum. Reg. 57. de Reg. juris in 6. Contra
eum, qui legem dicere potuit aperiùs, est interpreta-
tio faciendâ. Nemini autem dubium esse potest,
quin Pontifices aperiùs, si vellent, illud De-
cretum Trident. revocarent.

Tantum Nota, post hæc scripta Alexan-
drum VII. die 24. Septembr. 1666. ad mi-
nus, ut scandalosam damnaſſe & prohibuisse
hanc Propositionem: *Sententia asserens, Bullam
Cœna solùm prohiberi Absolutionem hæresis, &
aliorum criminum, quando publica sunt, & id non de-
rogare facultati Tridentini, in qua de occultis crimi-
nibus sermo est, anno 1629. 18. Iulii in Consilio
Sacra Congregationis Eminentissimorum Cardi-
nalium visa & tolerata est.* Quæ tamen (ut bene
notat du Bois in suo Tract. ad 45. Propof.
n. 101.) magis factum concernit, quàm jus,
nec enim, inquit ille, directè declaratur, *An
Absolutio ab occultis criminibus permissa sit, nec ne,
aut, an in Trident. Conc. sermo sit de criminibus oc-
cultis: sed, an sententia illa in Consilio S. Cong-
reg. visa sit & tolerata: hoc autem purè facti
est.* Hæc ille.

De quo factò nolim hic ego disputare; &
ideo progredior ad 3. & 4. quæstionem. Ter-
tia erat; An hæc potestate utatur Episcopus
non Sacerdos. Quarta; an eâ utatur respectu
Religiosorum exemptorum; aliorumque ad-
venarum & peregrinorum. Responſio erit

CONCLUSIO IX.

Utitur hæc potestate Episcopus
non Sacerdos, legitimè electus
& confirmatus, in cujus Diœ-
cesi aliquando Tridentinum
fuit receptum, quàmvis in ali-
quibus jam illi sit derogatum.
Eâ absolvit quoscumque sibi
subditos, in sua Diœcesi. Igi-
tur etiam advenas & peregrini-
nos, quamdiu in Diœcesi sua
morantur. Quidni etiam Re-
ligiosos, si legitimè se illi sub-
jiciant?

175.
Episcopus
electus &
confirmatus
habet ea,
quæ sunt
jurisdictionis.

Suppono, quòd Episcopus, legitimè ele-
ctus & confirmatus, licet consecratus non
sit, immo licet Sacerdos non sit, plene tamen
habeat ea, quæ sunt jurisdictionis; argum. cap.
Transmissam 15. de Ele&. ibi: *Respondemus igitur,
quòd ex quo electionis tue confirmationem ac-
cepisti, de talibus & consimilibus (præter ea, quæ
maioris inquisitionis discussionem exigunt, & mini-*

*sterium consecrationis desiderant) quòd iustum est &
Ecclesiastica convenit utilitati, statuenâ haberi in-
beram facultatem.*

Ubi Glossa verb. *De talibus: scilicet perim-
tibus ad jurisdictionem, putâ sicut est iudicare, ex-
communicare, corrigere, iuramenta recipere à Va-
sallis, confirmare, investire, beneficia conferre, &
consimilia; quæ consistunt in jurisdictione, sup. ca-
dem Nosti, infra de Transl. c. 1. hæc omnia in con-
firmatione consequitur electus.* Ergo etiam ab-
olvere ab excommunicatione reservata, dispen-
sare in irregularitatibus, suspensionibus &c.

Ergo Episcopus non Sacerdos, legitimè
electus & confirmatus, utitur potestate con-
cessâ Episcopis per Trident. sess. 24. de Refor-
c. 6. dispensando in irregularitatibus, & ab-
solvendo ab excommunicationibus reservatis
Sedi Apostolicæ; immo & à peccatis reserva-
tis non quidem sacramentaliter, quia sacra-
mentaliter Absolutio est actus Ordinis, & non
tantum jurisdictionis, sed auferendo reserva-
tionem à peccatis, quæ cum censure reservan-
tur, vel etiam sine censura, auferendo, inquam,
reservationem extra Sacramentum: hoc enim
fieri posse, patet ex dictis Concluf. 7.

Sed dicet aliquis; estò absolutè id possit fieri,
ri, haud equidem per potestatem concessam
Trident. in illo Decreto, propter illa verba:
*In foro conscientie gratis absolvere, impossi-
tentiâ salvari.* Porro quòd Concilium per fo-
rum conscientie intellexerit Sacramentum
Pœnitentiæ, probatur ex duplici Declaratio-
ne Card. quarum prima sic habet: *Quærebatur,
an Episcopus in causa huius cap. 6. habeat facultate-
tem dispensandi cum suo Diocesano absentem in aliena
Diœcesi legitimè impedito commoranti? Congrega-
tio censuit, quòd forensis in casu huius cap. 6. po-
test absolvere in Sacramento Pœnitentiæ ab illo Episco-
po, in cuius Diœcesi vel civitate commoratur, non
autem ab alio (legendum puto: Ab illo) dispen-
sari. Facit ad hoc, quòd Nuntii, qui possunt absol-
vere excommunicatos ob iniectionem manus in Clari-
cos, non possunt absolvere subditos extra Provin-
ciam. Accedit etiam, quòd Concilium loquatur de
Absolutione sacramentali in foro conscientie, quæ
requirit præsentiam, exemplo Confessionis, quæ non
potest fieri per nuntium vel per literas.*

Sequitur secunda Declaratio sub hæc forma
verborum: *Qui non sunt subditi Episcopo, putâ
Medicus, Prætor, & similes exteri, qui tamen ha-
bitant in civitate, hoc Decreto comprehenduntur,
est commiserint crimina in alius civitatibus: habet
tamen hæc distinctio, quòd scilicet possent absolvi
in Sacramento Pœnitentiæ à suis criminibus, non ta-
men dispensari super his.* Ergo vi facultatis con-
cessæ à Trident. non potest Episcopus ab-
olvere à casibus reservatis nisi in Sacramento
Pœnitentiæ; ergo eâ facultate non potest uti
Episcopus non Sacerdos, estò legitimè electus
& confirmatus.

Respondet Logo de Fide disp. 23. n. 65.
in illis

Responso
Zagoni,

in iis Declarationibus agi, non solum de Absolutione à Censura, sed etiam ab ipso peccato: ideo enim dictum est, posse absolvi in Sacramento Pœnitentiæ à suis criminibus, à quibus certum est Episcopum non posse absolvere extra Sacramentum. An verò possit auferre reservationem peccati, absolvendo extra Sacramentum à censura, ita ut postea ab alio Confessorio ordinario possit pœnitens in Sacramento absolvi à peccato, non fuit ibi quaesitum nec decisum. Hæc ille.

Quidquid sit de his Declarationibus; quæ hodie non sunt Authenticæ, Conclusio nostra, quæ communis est, attentis præcisè verbis Trident. nullam patitur difficultatem; quia certum est apud Omnes, forum conscientia, immò pœnitentiæ, latius patere, quam forum sacramentale.

178.
Quid sit forum conscientia, & quomodo distinguatur à foro Pœnitentiæ & sacramentali.

Si autem à me quaeritur, quid ergo sit forum conscientia, & quomodo distinguatur à foro pœnitentiæ, & foro sacramentali? Respondeo; forum conscientia distinguatur à foro pœnitentiæ in eo, quòd forum conscientia per se non supponat culpam, nec ordinetur ad remittendum vel vindicandum aliquod delictum, vel aliquod vinculum solvendum apud Deum. Multa quippe privilegia conceduntur in foro conscientia, præcisè propter bonum & favorem animarum, & non propter malum aliquod tollendum. Tale est privilegium exemptionis Regularium à jurisdictione Episcoporum. Item immunitas locorum sacrorum &c.

At verò forum pœnitentiæ dicitur in ordine ad tollendum aliquod vinculum vel malum apud Deum, sive tollatur per Sacramentum Pœnitentiæ, sive per alios actus, offensivos vel inflictivos pœnæ. Ex quo patet, quid sit forum sacramentale, in quo videlicet tollitur aliquod vinculum vel delictum apud Deum per Sacramentum Pœnitentiæ, sive per pœnam impositam in Sacramento.

179.
Quomodo distinguatur forum conscientia & pœnitentiæ à foro exteriori.

Porro distinguatur forum conscientia, & pœnitentiæ; à foro exteriori seu contentioso, quòd in foro conscientia & pœnitentiæ (sive sit sacramentale, sive aliud quodcumque) solvitur quis vel ligatur apud Deum, seu datur Absolutio in ordine ad conscientiam; at verò in foro contentioso, seu exteriori, in ordine ad Ecclesiam.

Cùm ergo Tridentinum dat Episcopis potestatem absolvendi in foro conscientia, liquet profectò, ex vi istorum verborum, neutquam illam Absolutionem esse alligatam Sacramento Pœnitentiæ, sed posse dari extra Sacramentum.

Immo communiter docent Theologi, privilegio, concessio pro foro pœnitentiæ, posse privilegiatum uti extra Sacramentum, præsertim si non sit odiosum; jam autem privile-

gium, quod hic conceditur Episcopis, non est odiosum, sed maxime favorabile; ergo non est verisimile, Cardinales contrarium voluisse declarare, præsertim cùm de hoc specialiter non quaeretur, ut patet ex verbis supra relatis.

Rogas; quomodo ergo concedens privilegium debeat loqui, ut censetur velle restringere ejus usum ad forum sacramentale?

Respondeo: ad minus debet uti his verbis aut similibus; *Ut auditis eorum Confessionibus, possint absolvere, dispensare &c* quibus verbis clarum est non uti Concil. Tridentinum in præfati Decreto. Itaque id solum importat ea particula, *In foro conscientia*, ut ea Absolutio non profit pro foro exteriori, si contingat Hæreticum, aut alterius delicti reum, ad judicium trahi.

Cæterum adhuc objici posset, quod ait Rodrig. to. 1. qq. Reg. q. 18. a. 2. Episcopus non dicitur, nisi sit consecratus, prout dicunt Canones & tradit Panormitanus; & proinde potest repelli per exceptionem, ne fiat Episcopus, usque ad consecrationem, prout quædam Decretalis determinat. Puta, cap. 1. dist. 100. ibi: *Si verò consecrandi Episcopi negligentia proveniret, ut ultra tres menses Ecclesia viduata consistat, communionem privetur, quousque aut loco cedat, aut se consecrandum offerre non differat. Quod si ultra quinque menses per suam negligentiam retinuerit viduata Ecclesiam, neque ibi, neque alibi consecrationis donum percipiat: immo Metropolitanum sui iudicio cedat.* Ita Pelagius Papa. Vbi Gloss. verb. *Cedat*, infert: *Ergo Metropolitanus potest deponere electum.*

180.
Quibus verbis restringatur privilegium ad forum sacramentale.

181.
Obiectio et Rodriguez.

Potest omnino, ergo electus & confirmatus non erat Episcopus; Distinguo Consequens; non erat Episcopus consecratus, Concedo totum; consecrandus, Nego Conseq. ut patet ex istis verbis: *Si verò consecrandi Episcopi &c.* Ergo est Episcopus, saltem in favorabilibus, prout est Decretum Conc. Tridentini.

Solvitur.

Quantum ad Canones, quos citat Rodrig. ex illis solum colligitur, neminem ante consecrationem esse perfectum & consummatum Episcopum. Canones illi sunt cap. *Lites* 4. de Translat. Episc. ibi. *Sicut legitimum Matrimonii vinculum, quod est inter virum & uxorem, homo dissolvere nequit, Domino dicente in Evangelio: Quod Deus conjunxit, homo non separet: sic & spirituale sedus conjugii, quod est inter Episcopum & Ecclesiam, quod in electione innotuit, ratum in confirmatione, & in consecratione intelligitur consummatum, sine illius auctoritate solvi non potest, qui successor est Petri; & Vicarius Iesu Christi.*

182.
Nemo ante consecrationem est consummatum Episcopum; cap. 4. de Translat. Episc.

Ex quibus verbis sic argumentor contra Rodrig. matrimonium ratum simpliciter denominat virum & uxorem, constituens eos veros conjuges; ergo spirituale sedus conjugii, ratum in confirmatione, constituit & simpliciter denominat Episcopum.

bene simpliciter Episcopus.

Secundus Canon est: cap. *Tua* 8. de His que sunt à Prælati &c. ibi: *Ad electi etiam,*

183.

utrum Episcopo vel electo cum solo Archidiacono prater assensum maioris Ecclesie, cum ab ipsa eligatur Episcopus, & Archidiaconus assumatur de ipsa, Cœnobis vel Ecclesiis conventualibus, ad quas us pertinet patronatus, liceat conferre perpetuo vacantes Ecclesias Baptismales.

Explicatur
cap. 8. de
his que fi-
unt &c.

Sed neque hic Canon aliquid probat contra nos; immo potius pro nobis facit, cum electus, appelletur Episcopus ibi: *Utrum Episcopo vel electo*, id est, *Episcopus sive electus*, juxta Gloss. ibi. Vel si dixeris, textus non loquitur de Episcopo tantum electo, sed etiam consecrato, prius electo de consensu Archidiaconi tantum, per me licet, & tunc dico, nihil facere ad propositum, ut clarum est.

Itaque nec propter illos Canones, nec propter istam Decretalem recedendum est à communi sententia, quæ Episcopo electo & confirmato; etiam non Sacerdoti, dummodò habeat Diocesim & subditos, tribuit potestatem absolvendi à censuris, reservatis Sedi Apostolicæ, vi istius Decreti Conc. Tridentini.

184.
Episcopus
debet habe-
re Diocesim
& subditos
ut utatur
potestate si-
bi concessa
à Trid.

Quod autem debeat habere Diocesim & subditos, patet ex his verbis Concilii: *Quoscumque sibi subditos in Diocesi sua*. Nec sufficit habere Diocesim, nisi, ut habet sequens pars Conclus. in ea aliquando fuerit receptum Tridentinum, cum solà vi illius Concilii hæc potestas Episcopis competat. Igitur si nunquam fuerit receptum vel in toto, vel pro maxima parte, quo jure Episcopus utetur illà potestate?

An debeat
in ea Diocesi
fuisse
receptum
Trid.

Jure, inquis, communi, quo, ablata reservatione à casibus occultis, potest ab eis absolvere. Aufertur autem reservatio per illud Decretum; ergo sive Decretum recipiatur, sive non, potest Episcopus absolvere. Sicuti quando Legislator aufert seu abrogat aliquam legem, sive Communitas recipiat abrogationem seu ablationem, sive non, lex manet abrogata, & non amplius obligat, nisi de novo per consuetudinem introducat.

185.
Probatum à
simili quod
non.

Quo fundamento Multi docent, impedimenta dirimentia Matrimonium, per Tridentinum sublata, cessare, etiam ubi hoc Concilium non est receptum, saltem quando id factum est ex justa causa. Ergo similiter in casu præsentis; cum per illud Decretum solùm auferatur, ut dictum est, reservatio, id est, impedimentum aliquod, seu lex impediens jurisdictionem, antea concessam per jus commune & obtentam.

Offenditur
disparitas.

Respondetur; disparitatem esse, quod sublata impedimentorum matrimonii, immediatè & proximè concernat jus commune, quod tali vià per Concilium corrigitur & abrogatur; ac proinde respectu omnium, qui jus commune receperunt, censetur abrogatum, nisi aliud constet de mente abrogantis: ut Aliqui putant constare, quando Trident. sine justa causa non recipitur, ut dicitur in Tract. de Matrim.

186. Nec obstat Reg. juris 55. de Reg. juris in 6.

Qui sentis onus, sentire debet commodum, & contra, quia intelligenda est de commodo seu favore, qui specialiter & de novo per Trident. conceditur; secùs de revocatione juris communis, quæ in ipso jure communi, quod recipitur, comprehenditur. At verò in nostro casu, ablatio reservationis, seu concessio potestatis absolventi à casibus reservatis, non concernit proximè & immediatè ipsum jus commune, aut comprehenditur in ipso jure communi, sed est specialis aliquis favor, de novo per Trident. concessus, quem proinde non debet sentire, qui non vult sentire onera, de novo per Trident. imposta.

Præsertim accedente Declaratione Card. Lugonis supra n. 54. ait se invenisse in manuscriptis his verbis: *Episcopi illarum regionum, in quibus Concil. Tridentinum adhuc receptum non est, non possunt usi hæc facultate, concessa in hoc Decreto.*

Et quàmvis de illa Declaratione authenticè non constet post Constitutionem Urb. VIII. interim eam sequi possumus, ubi ratio non obstat, immo potius favet; cum Omnes apprehendant, ex eo Decreto Episcopos sentire speciale commodum, quoniam non omnibus, sed ipsis specialiter conceditur ea potestas. Porò impedimenta Matrimonii pro omnibus generaliter auferuntur.

Ex eadem Declaratione probatur, quod additur in Conclus. *Quàmvis in Aliquis iam illi derogatum;* quia adhuc verum est dicere: *Concilium in illa regione seu Diocesi est receptum, & solum est dicere: Concilium in illa regione seu Diocesi adhuc receptum non est.* Jam autem Congreg. Card. nihil aliud requirit, quàm quòd Concilium in illis regionibus fuerit receptum.

Deinde, cum semel jus acquisitum fuerit quoad illum favorem, nec consuetudo aliud, quàm id, de quo inducta est, abroget, nulla est ratio, quare ille favor censetur abrogatus. Accedat Reg. 16. de Reg. juris in 6. *Decretum concessum à Principe beneficium esse mansurum.* Ergo licet Trident. foret abrogatum quoad omnia onera, adhuc decet esse mansurum quoad favores.

Rursum ex præfata Declaratione Card. inferitur, sufficere receptionem Concilii pro maxima parte; quia tunc verum est dicere: *Concilium fuit receptum;* secùs, si una tantum aut altera lex fuerit recepta, quia tunc contrarium verum est, scilicet, *Concilium adhuc non fuit receptum;* cum una aut altera lex non mereatur vocari Concilium. Itaque, ut concludamus hanc doctrinam, non videtur fuisse mens Concilii concedere favores, nisi cum tali conditione, quòd totum, aut major ejus pars reciperetur, etiam quoad onera.

Restat, ut declarem personas, quas Episcopus hæc potestate potest absolvere. Equidem Concilium illas nominat dicens: *Delinquentes, quoscumque sibi subditos. Sed qui illi Num soli*

solli qui habent fixum domicilium in fua Dicecefi? Certum eft vagabundos etiam comprehendendi; quia cum nullibi fixum domicilium habeant, fubduntur Epifcopo, in cujus Dicecefi reperiuntur. Alioquin à nullo Epifcopo poffent abfolvi, quòd non eft credibile.

Dico ergo; omnes illos effe fubditos in hoc Decreto, qui funt fubditi quoad Sacramentum Pœnitentiæ; ac proinde Epifcopus hæc poteftate abfolvit advenas & peregrinos, qui in Dicecefi fua morantur. Quia advenæ & peregrini, quamdiu in Dicecefi fua morantur; ex generali Ecclefie confuetudine, feu interpretativa propriorum Prælatorum voluntate, ut diximus Seft. 1. Concluf. 7. habentur ut incolæ; quod attinet ad Sacramenta Confeflionis & Euchariftiæ recipienda; & confequenter quoad abfolutionem ab excommunicatione, quæ ad hæc Sacramenta præexigitur, & ad Confeflionem pertinet.

Pro quo advertit Suarez de Cenf. Difp. 41. Seft. 2. n. 12. particulam illam, *Subditos fuos*, non effe pofitam in prima parte illius cap. de difpenfatione in irregularitate, fed tantum in fecunda de Abfolutione à cafibus refervatis, in ordine ad quam fubditi dicuntur omnes illi, qui in foro facramentali tali tempore fubjiciuntur Epifcopo Dicecefano, five ibi habeant fixum domicilium; five non. Non tamen omnes ifti cenfentur fubditi in ordine ad difpenfationem irregularitatis.

Et ideo fortaffe Concilium nullam mentionem fubditorum fecit in illa parte, fed fimpliciter dixit: *Licet Epifcopis in irregularitatibus difpenfare* &c. Intelligendum eft autem, licere hoc Epifcopis refpectivè, fcilicet unicuique refpectu perfonarum fui Epifcopatus, fcilicet qui ibi habent domicilium, & generaliter dici poffunt fubditi Dicecefano Epifcopo in fpiritualibus. Hæc ille.

Ego autem adverto, Concilium non fimpliciter dicere in fecunda parte, *Subditos fuos*; nam & illam particulam puto fubintelligi in prima parte, cum non poffit difpenfare Epifcopus in irregularitatibus; nifi cum fubditis fuis; ut Suarez ibi admittit; fed dicit: *Delinquentes, quofcumque fibi fubditos*, id eft, *Delinquentes, quomodocumque fibi fubditos*, five ratione domicilii, five aliâ quâcumque ratione, fufficienti ad fufcipiendum Sacramentum Pœnitentiæ; ita ut ly *Quofcumque*, non debeat conjungi cum ly *Delinquentes*, fed cum ly *Sibi fubditos*; unde in editione Meurfiana a. 1644 invenitur comma inter ly *Delinquentes*, & ly *Quofcumque*.

Hæc fit ergo ratio Conclusionis noftre; quia advenæ & peregrini funt aliquo modo fubditi Epifcopi illius Dicecefi, in qua pro tempore morantur; ergo hic poteft eos abfolvere à cafibus occultis, eflò cum ipsis non poffet difpenfare in irregularitatibus; quia

videlicet fecundum Multos (quibus favent Declarationes Cardin. fuprà n. 176.) major fubjectio requiritur ad difpenfandum, quam ad facramentaliter abfolvendum à peccatis.

Cæterum exiftimat Lugo fuprà n. 62. non poffe abfolvi peregrinum; fi ex fua Dicecefi veniat ad alienam Dicecefim, ut ibi ab alieno Epifcopo abfolvatur: hoc enim, inquit, eflèt in fraudem, & lex non favet fraudulentis; ut fi aliquis ex Hifpania tranfìret in Galliam, ut ibi abfolveretur ab hærefi per Epifcopum, cui Papa ob Provinciæ neceflitatem facultatem dediffet Hæreticos abfolvendi: & hac de caufa Difput. 20. de Pœnit. Seft. 5. n. 68. & 70. loquendo de Abfolutione extèrorum à refervatis, limitavi femper doctrinam illam ad eos, qui bonâ fide ad alium locum accefferunt, & non in fraudem, ut fugerent refervationem. Hæc ille.

Quæ vera funt; fuppositâ veritate communis fententiæ; quæ docet, peregrinitatem in fraudem, non poffe validè abfolvi; etiam à peccatis non refervatis. Alioquin fi poffit ab his, dico, quòd etiam poffit abfolvi à cafibus occultis vi hujus Decreti Trident. quo omnibus Epifcopis conceditur poteftas abfolvendi quofcumque fibi fubditos in fua Dicecefi. Vel ergo ille peregrinus non eft fubditi Epifcopo alieno in ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ; adeoque non poteft validè abfolvi, etiam à peccatis non refervatis; vel eft fubditi, & dico, quòd poffit abfolvi à cafibus occultis, etiam Sedi Apoftolicæ refervatis, nifi aliquid aliud obftet.

Ex quo ulterius fic argumentor pro ultima parte Conclusionis: Religiofi exempti poffunt fe fubjicere Epifcopo in ordine ad Abfolutionem à peccatis non refervatis; ergo poffunt abfolvi ab Epifcopo à cafibus occultis vi illius Decreti, quod nihil aliud requirit, quam fubjectionem in ordine ad Sacramentum Pœnitentiæ; poffunt, inquam; abfolvi, fupposito, quòd fe legitime fubjiciant. Ad hanc autem fubjectionem legitimam, requiritur licentia Superioris, cum abfque illa, ut fuprà vidimus, non poffint extra Ordinem confiteri, etiam peccata non refervata, multò minus refervata.

Neque hic quæritur; an Epifcopus poffit abfolvere ex licentia Superioris; quando ipfe Superior poffet abfolvere, fi vellet; quia tunc Epifcopus cenfetur quali delegatus Superioris, ficut quilibet alius, cui Superior daret illam poteftatem. Quidni ergo tali cafu poffet abfolvi ab Epifcopo, ficut poffet à quolibet alio delegato?

Punctum ergo difficultatis eò pertinet, quando Superior non poterat abfolvere, an poffit ex ejus licentia cedi privilegio exemptionis,

192. Qui peregrinatur in fraudem non poteft abfolvi, ex Lugone.

193. Religiofi poffunt abfolvi ab Epifcopo à cafibus occultis, fi legitime fe ipfi fubjiciant.

194. An quando Superior Regulatium

non potest
suum Reli-
giosum per
se absol-
re, possit
eum subji-
cere Episcopo.

nis, Religiosusque exemptus subijci Episcopo, ut ipsum absolvat ab illis casibus, à quibus potest Episcopus suos subditos absolvere. Et sanè, meo iudicio, sententia affirmativa nullam habet difficultatem: nam certum est, immo certissimum, Superiorem exemptum posse dare subdito suo, seu Religioso exempto, potestatem confitendi Episcopo peccata non reservata, immo & reservata in suo Ordine; ergo etiam confitendi peccata occulta reservata Sedi Apostolica: cur ergo Episcopus non possit eum absolvere ab illis casibus potestate, quam accepit à Conc. Trident. absolvendi delinquentes, quoscumque sibi subditos, in sua Diocesi? Nam talis Religiosus est in sua Diocesi, ut suppono, & est sibi subditus in Sacramento Penitentiae, alioquin non posset eum absolvere à peccatis non reservatis, cum Absolutio sit actus jurisdictionis, qui non exercetur nisi in subditum; ergo &c.

195.
etiam in
ordine ad
absolutio-
nem ab ex-
communi-
catione &
dispensatio-
ne in irre-
gularitati-
bus.
Sanchez.

Hanc sententiam intellectam non solum de Absolutione sacramentali à peccatis; sed etiam de absolutione ab excommunicatione & dispensatione in irregularitatibus & suspensionibus, tamquam probabilitatem amplectitur Sanchez in Sum. lib. 4. cap. 39. n. 32: & probat: quia exemptio Religiosorum est potissimum inducta in favorem Religionis, ut ejus Religiosi quietius Deo famulentur, & ne passim ab Ordinariis perturbentur; unde in iis, quae quietem & favorem Religionis concernunt, non debent esse peioris conditionis, quam alii in eadem Diocesi non exempti.

Nec rationi consonat, ut exemptionis privilegium in hoc casu contra ejus finem operetur, impediens hanc subjectionem ubi & quando necessaria est, ut Religiosi quietius vivant, ut supponitur in casu necessaria: quia alioquin deberent recurrere ad Pontificem, quod liquet ordinariè fieri non posse absque summa inquietudine. Igitur in his ita favorabilibus censetur per Episcopum tota Religio consentire, immo & Summus Pontifex, qui privilegium exemptionis concessit.

196.
Pontifex
per privile-
gia conce-
dit illam
subjectionem.
Corduba.

Nec tantum consentit Pontifex per Episcopum, sed etiam per expressa privilegia, de quibus Corduba in Compend. privil. Mendic. in suis additionibus verb. *Absolutio ordinaria quoad Fratres* §. 1. Notandum, inquit, quod Greg. IX. fol. 116. concessit nobis in principio Ordinis, quando non habebamus tot privilegia, neque tantam auctoritatem habebant nostri Praelati, tunc, inquam, concessit, quod possemus beneficium absolutionis & dispensationis, cum oportuerit, recipere ab Archiepiscopis & Episcopis nostrae Diocesis, in qua essemus. Sed quia jam multum auctoritatis est in nostris Praelatis, sicut & in ipsis Diocesibus, & adhuc major quoad aliqua; & quia per Pontifices successores prohibitum est nobis absolvi & dispensari per alios, quam

per nostros Praelatos, vel de eorum licentia, intra seu extra Ordinem, ut habetur in eodem Compend. hoc eodem tit. §. 21. 22. & 36. & tit. *Exemptio* §. 5. Ideo jam parum valet praefatum privilegium Greg. nisi forte, quando Minorum Provincialis aut Generalis concederet licentiam suo subdito, ut absolveretur à censuris aliquibus, seu dispensaretur per tales Diocesanos, vel per alios, virtute aliquarum Bullarum potentium absolvere aut dispensare, ut hoc concessit Clem. IV. & Sixt. IV. ut habetur in Comp. tit. *Exemptio* §. 5. & Leo X. ut habetur in Comp. hoc eodem tit. §. 22. & 36.

Dixi notanter; *Fortè*; quia dubium est inter DD. Canonistas, ut patet ex Sylvestro tit. *Exemptio* §. 10. & tit. *Absolutio* §. 2. &c. & in aliis Summistis, utrum exempti, quales nos sumus; possimus in casu subijcere nos Ordinariis in nostrum favorem, ut in casu praesenti; & licet sint opiniones in hoc (propter quod dixi *Fortè*) tamen tam virtute praefati privilegii Greg. IX. quam aliorum, supra allegatorum, videtur quod id possumus (ut dictum est) de licentia praedictorum Praelatorum nostrorum. Et ad hoc etiam facit privilegium Eugenii IV. concessum Monachis S. Benedicti, ut habetur in Compend. tit. *Dispensatio* §. 25. Haecenus Cord.

Confirmatur haec sententia ex iure communi cap. *Luminoso* 6. 18. q. 2. ibi: *Nec audeat ibi (id est, in Cenobiis) cathedram collocare Episcopus, vel quamlibet potestatem exercere imperandi, nec aliquam ordinationem, quamvis legitimum, faciendi, nisi ab Abbate loci fuerit rogatus: quatenus Monachi semper maneant in Abbatum suorum potestate; ut remotis vexationibus ac cunctis gravaminibus, divinum opus cum summa devotione animi perficiant.* Ita scribit Gregorius I. Caetorio Episcopo Ariminensi.

Ergo exemptio non obstat, quin Episcopus, rogatus ab Abbate, possit exercere jurisdictionem in Monasterio exempto. Nam, ut notat Gloss. ibi verb. *Luminoso*, hoc capitulum loquitur de Monasterio exemptis vel privilegiatis. Atque ut ex nullo iure Religiosi exempti possent se subijcere Episcopo, saltem id poterunt virtute privilegiorum, supra allegatorum.

Ex his facillimè respondetur ad argumenta Adversariorum. Clementinà, inquit, penultimà de Sent. Excom. Pontifex concedens Episcopo Absolutionem FF. Min. ab excommunicatione, contracta ob violationem praeccepti, ibi impositi, sic ait: *Auctoritate Apostolica fungi volumus in hac parte.* Ubi Gloss. verb. *Auctoritate Apostolica:* Hoc dicit propter exemptionem; ergo exemptio impedit Absolutionem absque hac Pontificis licentia.

Confirmatur ex cap. *Religioso* 21. de Sent. Excom. in 6. ibi: *Religioso, qui manus violentas in Clero.*

in Clericum secularem inieci (ne hoc pretextu habeat materiam evagandi) poterit ab Episcopo eo casu absolutionis beneficium exhiberi. Ergo in aliis casibus id non conceditur.

199. solutio.

Respondeo cum distinctione: non conceditur jure communi, Transeat totum; non conceditur per privilegia extra jus commune, Nego Conseq. Vel sic: non conceditur independenter à licentia Superiorum; Concedo totum; dependenter à licentia Superiorum; Nego Conseq.

Alia solutio.

Aliter respondet Sanchez suprà n. 40. non ideo concedi in illis juribus Episcopo facultatem absolvendi FF. Min. quòd illi sint ab Episcopo exempti; sed quia Summus Pontifex sibi reservabat absolutionem ab illis casibus, eaque de causa non posset Episcopus, etiam suos subditos absolvere, non concedente Pontifice licentiam.

200. Secunda objectio.

Præterea argumentantur Adversarii & dicunt: in exemptione non solius exempti favor est, sed etiam Superioris, id est, Pontificis eximentis, cum per exemptionem Religiosi ipsi immediatè subjiciantur; quare sua interest conservare hanc immediatam subjectionem. Ergo in hoc eventu non habet locum Regula textus in cap. Ad Apostolicam 16. de Regul. ibi: *Sitamen ante tempus probationis, regulariter præsumitur, is, qui converti desiderat, habitum recipit, & professionem emittit, Abbate per se vel per alium professionem recipiente monasticam, & monachalem habitum concedente, uterque renuntiare videtur ei, quod pro se noscitur introductum.*

cap. 16. de Reg.

Hæc, inquam, Regula, ut valeat quis renuntiare favori pro se introducto, non habet locum in hoc eventu; sed in illo dumtaxat, in quo favor introductus est pro se solo. Iam autem beneficium exemptionis non est personale, sed totius Religionis. Non ergo privati Prælati consensus sufficit ad cedendum illo, & subficiendum Religiosum Episcopo; argum. cap. Si diligenti 12. de foro competenti, in quo decernitur, non posse Clericum consentire in Iudicem laicum; Cùm (inquit Innoc. III.) non sit beneficium hoc personale, cui renunciari valeat, sed potius toti collegio Ecclesiastico publicè sit indultum: cui privatorum pactio derogare non potest.

e. 12. de foro compet.

e. 5. de arbit.

Item argum. cap. Cum tempore 5. de Arbitris ibi: *Cùm eisi sponte vulneris, de iure tamen nequiveris sine licentia Romani Pontificis renuntiare privilegio vel indulgentiis libertatis, quæ monasterium illud indicant ad ius & proprietatem Romana Ecclesiæ pertinere.* Loquitur de Ecclesia exempta.

201. Solutio.

Respondeo: exemptionem hanc principaliter inductam esse in favorem quietis Religiosorum, quæ proinde cessante, maximè contrariè, quasi cessat ipsa exemptio, ex tacita voluntate Pontificis & Religionis, ut patet ex jam dictis. In tantum, ut Sanchez suprà n. 35. cum Aliis, quos citat, putet, extendendam esse hanc tacitam voluntatem ad eum casum,

Quid si Prælati sit im-

in quo Prælati sit impeditus, quia est excommunicatus denunciatus, aut obiit, aut longè abest, nec est alius vices ejus gerens.

peditus ante mortuus? Sanchez.

Audite D. Antoninum 3. p. tit. 24. c. ult. §. 1. verfic. *Et nota quodd propter.* In casu, inquit, quo Regularis excommunicatus non haberet Prælatum, qui esset Sacerdos, ut si esset defunctus ipse Prælati, vel excommunicatus, ad Ditecesanum recurrendum est, secundum Hostiensem. Quod Guilielmus intelligit, tam de exemptis, quàm de non exemptis. Hæc ille.

D. Antoninus.

Et Sylvester verb. *Apostasia* q. 8. n. 11. ad finem sic ait: Super exemptum nullam habet Episcopus auctoritatem, nisi fortè in foro conscientie: Absolutio in defectu Prælati concedenda sit.

Sylvester.

Sed quid si Prælati injudè neget licentiam petitam? Respondet Sanchez suprà n. 36. non est censendum, voluntatem Summi Pontificis & Religionis esse, ut Episcopus in eo eventu non absolvat, & cogatur Religiosus vagari, & accedere ad Sedem Apostolicam, gratià absolutionis impetrandæ.

202. Quid si Prælati injudè neget licentiam petitam? Sanchez.

Quid ergo mirum, si Religiosus exemptus possit se subicere Episcopo, Clericus autem non possit se subicere Iudici laico? Nam Religiosus habet consensum Pontificis, qui ipsum exempti, & consensum suæ Religionis, in cuius favorem exemptio fuit data; Clericus autem non habet consensum Collegii Ecclesiastici, cui illud beneficium, ut ait Pontifex suprà, publicè fuit indultum.

Quare potius Religiosus exemptus possit se subicere Episcopo, quàm Clericus Iudici laico.

Ex his infero; Religiosum non posse se subicere Episcopo, & per consequens, Episcopum non posse eum absolvere, de sola licentia immediati Superioris, quando Superior mediatu potest absolvere, cum enim tunc pateat remedium intrà Religionem, non censetur vel Pontifex, vel Religio consentire, ut extra illam remedium quærat; qui tamen consensus est necessarius, ut patet ex dictis.

203. Religiosus non potest se subicere Episcopo, quando patet remedium intrà Religionem.

Cæterùm, quæ hæcenus dicta sunt, intelligenda veniunt de Episcopo loci, in quo Religiosus ille commoratur, habitatione requisitâ, ut censetur aliquis Episcopo illi quoad hæc subiectus. Quæ habitatio quoad absolutionem est, in ea Diocesi esse saltem per modum transitus; quoad dispensationem verò, commorari in ea, aut habere animum commorandi saltem magnâ anni parte.

Sin autem Religiosus in Diocesi habeat domicilium, nunquid existens extra Diocesim, poterit absolvi? Et idem quæri potest de aliis, sive secularibus, sive Religiosis non exemptis. Respondeo: